

Sygn. akt II CZ 127/12

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej

z siedzibą w W. i Wojewódzkiemu Szpitalowi Specjalistycznemu

w Z.

o zapłatę kwoty 15764 zł,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 listopada 2012 r.,

zażalenia powódki na postanowienie o kosztach

zawarte w pkt. III wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 23 kwietnia 2012 r.,

zmienia rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w pkt. III zaskarżonego wyroku w ten sposób, że nie obciąża powódki kosztami zastępstwa procesowego w instancji apelacyjnej; zasądza od pozwanego na rzecz powódki 300 zł zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2012 r. na skutek apelacji pozwanych od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 31 maja 2011 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. i Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Z. na rzecz powódki A. K. kwotę 2103 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 czerwca 2008 r. z zastrzeżeniem, że zapłata przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego, oddalił powództwo w pozostałej części, nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu od oddalonej części powództwa, nakazał pobrać od Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. i Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Z. solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego kwotę 203, 36 zł z tytułu częściowego zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych (punkt I wyroku), oddalił apelacje w pozostałej części (punkt II wyroku), zasądził od A. K. na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. i Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Z. kwoty po 1527,06 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (punkt III wyroku).

Powyższe postanowienie Sądu Okręgowego w części dotyczącej kosztów postępowania zawarte w punkcie III wyroku zaskarżyła zażaleniem strona powodowa. Zarzucając naruszenie przepisów postępowania tj. art. 98 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie, *podczas gdy w okolicznościach sprawy istniał szczególnie uzasadniony wypadek przewidziany przez art. 102 k.p.c.*, wniosła o zmianę, ewentualnie uchylenie rozstrzygnięcia w przedmiocie zasądzenia kosztów i nieobciążanie powódki obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego po 1527,06 zł na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. i Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Z. oraz zasądzenie na rzecz skarżącej zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadą w procesie cywilnym jest, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.). Tylko w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami (art. 102 k.p.c.). Przepis art. 102 k.p.c. jako szczególny nie podlega wykładni rozszerzającej.

Do okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 51/11, Lex nr 949023). Ocena, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym stanowi art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny i należy do sądu orzekającego w sprawie.

Ocena taka nie może być jednak dowolna i powinna być przeprowadzona w każdej sprawie, której okoliczności wskazują, że wypadek taki może zachodzić.

Sama okoliczność, że powódka ze względu na swoją sytuację życiową korzystała ze zwolnienia od kosztów sądowych związanych z przeprowadzeniem dowodów z opinii biegłych nie jest wystarczająca do zastosowania w art. 102 k.p.c., powinna jednak stanowić przyczynek do rozważań, czy nie zachodzi ów „szczególny wypadek”, o jakim mowa w powołanym przepisie.

Jeśli się zaś porówna wysokość miesięcznych zarobków skarżącej (894,15 zł netto), z wysokością zasądzonych kosztów procesu (3054,12 zł), to trzeba w wątpliwość poddać twierdzenie o możliwości oszczędzenia na potrzeby procesu tak dużej sumy.

Niezależnie od tego nie można pominąć okoliczności, że dla zastosowania art. 102 k.p.c. mają znaczenie także inne okoliczności nie odnoszące się do sytuacji majątkowej strony, w tym dotyczące przedmiotu sprawy. Z tego punktu widzenia należy wskazać, że jak wynika z opinii biegłego z zakresu chorób zakaźnych, zakażenie które dotknęło powódkę miało charakter szpitalny. Na kwestię tę zwrócił

uwagę Sąd Okręgowy w swoim uzasadnieniu podnosząc, że obowiązek zapewnienia pacjentowi bezpieczeństwa pobytu w szpitalu polega m.in. na *niedopuszczeniu* zainfekowania go inną chorobą. Uchybienie temu obowiązkowi świadczy o zaniedbaniach w zakresie utrzymania czystości. Zaniedbania takie z kolei uznaje się za winę organizacyjną placówki leczniczej (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 29 grudnia 1969 r., II CR 551/69, OSPiKA 1970, nr 11, poz. 224; z dnia 7 stycznia 1998 r., II CKN 703/97 nie publ.; z dnia 27 lutego 1998 r., II CKN 625/97 nie publ.; z dnia 10 lipca 1998 r., I CKN 786/97 nie publ. z dnia 13 lutego 2002 r. IV CKN 569/00 niepubl.).

Okoliczności rozpoznawanej sprawy przemawiają zatem za przyjęciem, że zaistniały wypadki szczególnie uzasadnione, łączące się z charakterem dochodzonego przez powódkę, istotnego dla niej roszczenia, związanego z przekonaniem, że należy jej się rekompensata. Roszczenie dochodzone przez powódkę jest trudne do jednoznacznego wyliczenia i żądania powódki, bynajmniej nie rażąco wygórowane, w jej subiektywnym przekonaniu mogły być uzasadnione. Sąd Najwyższy uznał, że ocena tych wypadków przez pryzmat zasad współzycia społecznego wskazuje, że adekwatnym i słusznym było nieobciążanie powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 394¹ w związku z art. 398¹⁵ i art. 98 § 1 k.p.c.